

Дмитро Солдатенко
студент гр. ФМСм-11,
Західноукраїнський національний університет, м. Тернопіль
Науковий керівник: к.е.н., доцент Святослав Герчаківський

АВТОМАТИЗАЦІЯ МИТНИХ ФОРМАЛЬНОСТЕЙ В УМОВАХ ВІЙНИ

Автоматизація митних формальностей в Україні в умовах війни є одним з пріоритетних напрямків діяльності Державної митної служби України. Україна бере участь у численних міжнародних договорах у сфері митної справи, зокрема в Генеральній угоді про тарифи і торгівлю (ГАТТ) та Світовій організації торгівлі (СОТ), які регулюють митні відносини між її членами. Також важлива є Угода про асоціацію з Європейським Союзом, що передбачає гармонізацію українського митного законодавства з нормами ЄС.

Інтеграція України у митний простір ЄС передбачає гармонізацію законодавства та наближення митних практик до європейських стандартів. Держмитслужба до 2023 року досягла успіхів у впровадженні ІТ-рішень, таких як новий мобільний ЦОД, приєднання до НCTS, розробка CDS.UA, спрощення «процедури випуску за місцезнаходженням», нова система управління гарантіями та телеграм-бот для статусу митних декларацій. На 2024–2026 Держмитслужба планує впровадження ІТ-стратегії (MASP-C) для подальшого поліпшення митних процедур [3]. Це сприятиме спрощенню, зменшенню вартості та підвищенню прозорості в митних процесах, сприяючи розвитку торговельних відносин з ЄС. ІТ-досягнення української митниці є важливим кроком на шляху до євроінтеграції України та створення ефективної та прозорої митної системи.

Співпраця України у галузі митної справи спрямована на ефективність міжнародної торгівлі, захист економічних інтересів та боротьбу з контрабандою. Україна прагне до подальшого розвитку співпраці з іншими державами та організаціями. Це базується на діяльності Держмитслужби, МЗС та Держприкордонслужби. Держмитслужба співпрацює в рамках міжнародних організацій, таких як ІМО, ОЕСР та ВМО. МЗС забезпечує міжнародне співробітництво у сфері митної справи, а Держприкордонслужба контролює переміщення товарів через кордон, що є важливою частиною співпраці [1].

З 7 листопада 2023 року гармонізація митного законодавства України з ЄС суттєво змінює умови митного контролю для імпортерів та експортерів вантажів. Компанії, що не отримали спрощення, будуть змушені пред'являти товари митниці. Затримки в отриманні спрощень пов'язані з війною, руйнуваннями та високими вимогами до статусу АЕО. Це може призвести до черг на кордонах, і Європейська Бізнес Асоціація закликає уряд швидко узгодити зміни до процедури отримання статусу АЕО та створити додаткові зони митного контролю [3].

Зміни в митному контролі є важливим кроком для євроінтеграції України, сприяючи наближенню митної системи до європейських стандартів. ЕВА вказує на можливі негативні наслідки, зокрема черги на кордонах та недостатню готовність компаній до нововведень. Важливо, щоб Уряд прийняв заходи для

пом'якшення цих проблем, шляхом змін у Порядку отримання спрощень та створення додаткових зон митного контролю [2].

Автоматизація митних формальностей в умовах війни ускладнена проблемами інфраструктури, кадровими та фінансовими труднощами. Розв'язання цих проблем вимагає співпраці державних органів, бізнесу та міжнародних організацій. Україна, член СОТ та сторона Угоди про асоціацію з ЄС, активно співпрацює в міжнародних організаціях, сприяючи підвищенню ефективності митного регулювання та інтеграції в світове співтовариство.

Під час війни в Україні митні формальності були спрощені та адаптовані, включаючи звільнення від мит платежів для гуманітарної допомоги та скорочення строків митного оформлення вантажів. Товари першої необхідності, такі як продукти харчування та медикаменти, можуть пройти митний кордон без дозвільних документів. Державна митна служба України також посилила контроль за переміщенням товарів, що можуть використовуватися для військових цілей. Зміни спрямовані на забезпечення безперервної зовнішньоекономічної діяльності та підтримку економіки в умовах війни.

Отже, впровадження автоматизації митних формальностей в умовах війни є складним завданням. Однак, завдяки належному плануванню та реалізації, автоматизація може допомогти українським митним органам забезпечити ефективне виконання своїх функцій.

Список використаних джерел:

1. Бліщук К. Європейські вектори вдосконалення митної політики в Україні. *Економіка та суспільство*. 2023. № 48. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-48-30> (дата звернення: 11.12.2023)
2. З листопада в країні змінюються режим декларування імпорту та експорту. *Європейська Бізнес Асоціація*: веб-сайт. URL: <https://eba.com.ua/z-lystopada-v-krayini-zminuyutsya-rezhym-deklaruvannya-importu-ta-eksportu/> (дата звернення: 11.12.2023).
3. Сластьоненко О., Корнійчук С., Науменко К. Можливості використання в Україні досвіду зарубіжних країн у сфері правового регулювання митних режимів. *Молодий вчений*. 2022. № 4 (104). С. 70-74.